

Forrás: <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2021/09/karl-benziger-tortenelemtanitas-nemzeti-mitosz-es-civil-tarsadalom-12-02-04/>

Karl Benziger¹

Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom²

Hogyan lehetnek képesek a történelemtanárok és a történészek ellensúlyozni a nemzeti mítoszok erejét, különösen egy olyan erősen átpolitizált környezetben, mint amelyben most magunkat találjuk? Hogyan ösztönözhetjük és készíthetjük fel a diákjainkat arra, hogy aktív tagjai legyenek annak a civil társadalomnak, amelyhez tartoznak?

A szerző bemutat egy általa kidolgozott történelmi kurzust főiskolai hallgatók számára: „Boszorkányok, idegenek és más ellenségek” címmel, amelyet Arthur Miller „Salemi boszorkányok” című műve inspirált. A kurzus célja, hogy az amerikai tömeghisztéria és paranoia pillanatait állítsa szembe az értelem és az ésszerű jogi törvénykezés hátterét jelentő feltételekkel.

A történelmi mítoszok hatásossága és azok végtelennek tűnő variációi arra figyelmeztetnek bennünket, hogy ne csak egyszerűen leleplezzük őket, hanem magyarázzuk el a nyilvánosság számára, ezek miért üresek és bárgyúak. Jó kiindulópontja lehet ennek egy olyan módszertan alkalmazása az osztályteremben, amely tanulóinkat detektívekké változtatja, akik bizonyítékok és megfelelő módszerek felhasználásával kéri számon a hatalmat.

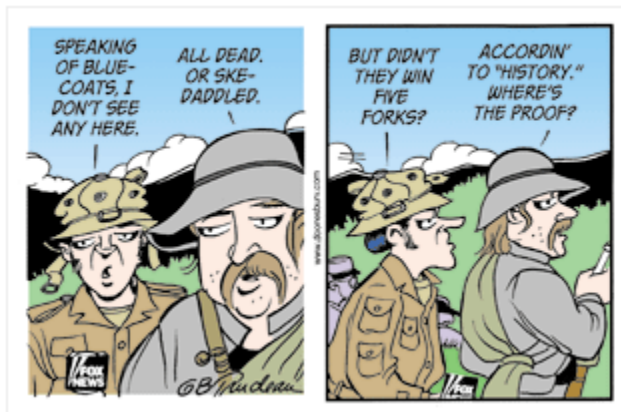
Üdvözlök minden résztvevőt! Bízom benne, hogy előadásom jó egészségben talál mindenkit! Karl Benziger vagyok, és ismét köszönöm a meghívást a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozata konferenciájára.

Az egyik kritikus kérdés, amellyel a történészek napjainkban szembesülnek, az erős állami rendszerek megjelenése, valamint az ezek által gyártott ellennarratívák azokban az országokban, ahol a demokratikus normák betartását megkövetelik. Elég csak bárkinek az Egyesült Államok fővárosa elleni, 2021. január 6-i támadáshoz vezető eseményeket, valamint a támadás indokait megvizsgálni, amelyek Donald Trump elnök és a kongresszus tagjainak hazugságain és paranoiáján alapultak, hogy megértse a köztársaságra leselkedő veszélyt. Az igazság teljes figyelmen kívül hagyásán alapuló ideológia elleni küzdelem most kiemelkedő fontosságú itt, az Egyesült Államokban.

Hogyan lehetnek képesek a történelemtanárok és a mi szakmánk ellensúlyozni a nemzeti mítoszok erejét, különösen egy olyan erősen átpolitizált környezetben, mint amelyben most magunkat találjuk? Hogyan ösztönözhetjük és készíthetjük fel a diákjainkat arra, hogy aktív tagjai legyenek annak a civil társadalomnak, amelyhez tartoznak? Nincs végleges válaszom, de úgy vélem, hogy azok a módszerek, amelyek a mi nagyszerű szakmánkra jellemzők, fontos eszközeink lehetnek.

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

Az előadást az „Elveszett ügy” régóta fennálló mítoszának megvitatásával kezdem, amely az amerikai polgárháború során indult el és folytatódott egészen a XXI. századig. Jó példa erre az amerikai felkelők által a Capitoliumba vitt konföderációs zászló. Beszélni fogok a mítosz kialakulásáról, majd bemutatom egy elsőéves egyetemistáknak szóló kurzusom részleteit, amely során az említett kérdéskör kutatásának módszereit tanítottam.

Kezdjük az előadást egy képregény részlettel. Mindig úgy gondoltam, hogy ez egy jó kiindulópont lehet. A rajz a Doomsberry-ből származik (több folyóiratban megjelenő rovat), és az amerikai polgárháború 150. évfordulójára készült. A képregényen egy történelmi csatákat újrajátszó és konföderációs katonának beöltözött személy magyarázza el egy újságírónak, hogy a konföderáció győzelmet aratott a Five Forks melletti csatában.³ Amikor az újságíró megjegyzi, hogy „várjon egy percet, én nem ezt tanultam a történelemtanításokban”, a csatát újrajátszó hagyományörző válasza: „az csak a történelem szerint történt, hol a bizonyíték?”

Ez a képregény híven mutatja be a legfontosabb kihívást, amellyel szembe kell néznünk.

Az „Elveszett ügy” mítosza az idők folyamán a föderalisták déliek feletti győzelmének reakciójaként alakult ki, amely győzelem az úgynevezett polgárháborús XIII., XIV., XV. alkotmánymódosításokhoz vezetett. Ezek a módosítások véget vetettek a rabszolgaságnak, meghatározták az állampolgári jogokat, amelyek garantálják a törvény előtti egyenlőséget és az állampolgárok szavazati jogát, beleértve az afroamerikaiakat is. Így valósultak meg Abraham Lincoln Gettysburgban elhangzott szavai, miszerint a háború elvezet a „szabadság újjáépítéséhez”. Az újjáépítés során megpróbálták intézményesíteni ezeket az új szabadságjogokat. A rabszolgaság volt az amerikai polgárháború legfőbb oka, és a déli elit sok tagja ezeket az újonnan kibővített állampolgári jogokat a politikai rendet veszélyeztető fenyegetésnek és az észak-amerikai kontinensen 1619-ben elkezdődött rabszolgatartás által kialakult faji hierarchia felrúgásának tekintette.⁴ Az olyan írók számára, mint az egykori konföderációs tábornok Jubal Early, a polgárháború az állam csatájává változott azokkal a lázadókkal szemben, akik függetlenségi háborús elődeik örökségét védelmezték.

A küzdelmet hősi harcra ábrázolták az elsöprő túlerővel szemben. Végül is egy északon is sokak által elfogadott nézet szerint a háború hősiessége csak megerősítette a nemzet virilitását. Ez a narratíva nagyrészt kiírja az afroamerikaiakat az elbeszélésből, és a rabszolgaság ügyét a partvonalon túlra helyezi. A mítosz szerint a rabszolgákról gazdájuk megfelelően gondoskodott, a rabszolgaság megszüntetése pedig felkészületlenül érte őket a valódi függetlenségre. Ennek fényében az afroamerikaiak részvétele a politikában az újjáépítés időszakában tragikus hiba volt, amely katasztrófához vezetett. A háttérben

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

lappangó rasszizmus és az „Elveszett ügy” mítosza által a polgárháború szándékos félreértelmezése legitimálta az eugenikát és egy tudatos kampányt az afroamerikaiak kizárására a civil társadalomból. Az olyan filmek, mint az „Egy nemzet születése”,⁵ egészen odáig mentek, hogy a Ku Klux Klan tagjait a nemzet megmentőiként és védelmezőiként népszerűsítették.⁶ Történészek az abolicionistákat agitátorokként és radikálisokként a politika peremére helyezték.⁷ Nem meglepő, hogy az állampolgárjogi aktivistákat és a szabadságmozgalmakat a mai napig gyakran radikálisokként kezelik.

Carole Emberton történész azt állítja, hogy a történész szakma jelentős erőfeszítéseket tesz az amerikai polgárháború, az újjáépítés és a szabadságmozgalmak újragondolására, de mindezt továbbra is nagyban megnehezíti a közvélemény ragaszkodása az „Elveszett ügy” történetéhez.⁸ A Doonesbury karikatúrában szereplő hagyományörzőnk a probléma lényegére tapint, hogy kinek a történetéről beszélünk. A hagyományörzők önmagukban is érdekes karakterek, akiknek a polgárháborús katonák felszerelésével és öltözetével kapcsolatos ismereteik lehet, hogy páratlanok, de akiknek a tudása a háború kontextusáról és következményeiről gyakran szándékosan kikerüli az „Elveszett ügy” egyesítő narratívája körüli vitákat.⁹

Folyamatosan küzdünk, hogy elválasszuk a történelmet a múltban törtétekről a megőrződött emlékezettől és az abból származó mítoszoktól, amelyek olyan eseményekkel kapcsolatosak, mint például 1863. július 3-i "Pickett rohama", amely lezárta a gettysburgi csatát. A hősi harc mítosza azzal kezdődött, hogy a déliek – miközben megpróbálták megbékélni a vereséggel és a csatában elszenvedett katasztrofális veszteségekkel – a vitézségüket emblematikussá emelték a háború után. Az „Elveszett ügy” mítoszában ez vált a Konföderáció legfőbb ismervévé. Ez a gondolat nemcsak az ennek „tényét” tanúsító emlékművekben, hanem a Nemzeti Parkot körülvevő számos ajándékboltban is megtalálható. Az „Elveszett ügy” mítosza számos érdeknek megfelelt az amerikai politikában. Az afroamerikaiak háttérbe szorítása a politikában északon és délen azokat szolgálta, akik faji hierarchiát akartak fenntartani tartva attól, hogy a fehérek gazdasági stabilitását aláássák az újonnan érkezők. Ezt az érzést erősítették az Európából és Ázsiából érkező bevándorlók új hullámai. Azok hangját, mint amilyen Frederick Douglas, aki abolicionista és állampolgári jogi aktivista volt, és aki vitatta az „Elveszett ügy” mítoszáét és annak hasznát a fehér amerikaiak számára, egyre inkább elfojtották. 1869. december 7-én Bostonban tartott beszédében ezt mondta: *„Vannak olyan dolgok a világon, mint az emberi jogok. Ezek nem konvencionális alapokon nyugsznak, hanem magasabb rendűek, egyetemesek és elpusztíthatatlanok. Ezek közé tartozik a migráció joga... amely nem egy bizonyos fajé...”*¹⁰

Douglas egy olyan Amerika mellett érvelt, amely kevert nemzet lesz, és az amerikai polgárháború után nyitottá válik az Egyesült Államokba kivándorlók teremtette lehetőségekre. Azt állította, hogy az emberek migrációhoz való joga emberi jog, amikor menedéket keresnek a szülőföldjükön tapasztalt nehézségek és sértések előtt, amelyek már nem nyújtanak biztonságos feltételeket a számukra. Az ő nagylelkű nacionalizmus felfogásának megfelelően azt állította, hogy ha az amerikaiak szívesen fogadnák a távoli partokról érkezőket, ez esetben a Kaliforniába bevándorló kínaiakat, akkor az új jövevény megtanulja megszeretni az amerikaiak által kedvelt intézményeket, különösen a liberális köztársaság azon értékeit, amelyeket az alkotmányban rögzítettek. Fontos, hogy az új bevándorlók új erősségeket hoznának, amelyek csak fokoznák Amerika növekvő gazdaságát. Az amerikai intézményeket így megerősítenék, nem pedig tönkretennék a bevándorlók. Beszéde előrevetíti és megtestesíti Emma Lazarus üdvözlő szavait, amelyeket a Szabadság-szobor tövében található emléktáblára véstek fel:

*„Add ide fáradt, szegény,
szabodon lélegezni vágyakozó összebújt tömegeidet,
hőmpölygő partok nyomorult hulladéka,
Küldd el nekem ezeket a viharverte hajléktalanokat, az arany ajtó mellé emelem
lámpámat!”¹¹*

Douglas összekapcsolta az újonnan felszabadult afroamerikaiak sorsát a kínaiakéval, mivel mindkét csoportot félelmetes ellenségnek nézte az amerikai politika jelentős része, képviselőik azt állították, hogy „ez a fehér emberek országa”. Ez volt az 1868-as országos demokrata gyűlés mottója.

Az amerikai gazdasági aktivitás a globális szinten a Nyugat megszelídítésével párosulva úgy tűnt, hogy az Egyesült Államokat olyan kivételes nemzetté teszi, amelynek elképzelései és energiája az észak-európai fehér örökségből ered, és még harcosabb nacionalista érzelmeket vált ki. Ez az eugenikát és a „fehér ember terhét” előrevetítő politikai hullám végül felülkerekedett a „vegyes nemzet” eszméjén, és Jim Crow révén intézményesítette a szegregációt, és az 1882-es kínai kirekesztési törvénnyel megakadályozta a színes emberek migrációját, végül pedig az 1924-es Johnson Reed törvény mindezt megerősítette az „Elvesztett ügy” mitológia kibővített változatával.

Az Egyesült Államokba történő bevándorlást súlyosan korlátozták, és a színes emberek kirekesztését nyilvánvalóan megalapozták. Meg kell jegyezni, hogy 1924-ben több mint 20 000 Ku Klux Klán férfi és nő tartott felvonulást Washingtonban és szövetségi körzetében.

Az amerikai elnöki kampányt beárnyékolta a Covid-19 járvány, amely 2020-ra elérte az amerikai partokat. Az, hogy Trump nem volt tekintettel a tudományos bizonyítékokra, teljes mértékben kifejeződött a járvány megelőzésére irányuló nemzeti szintű központi erőfeszítések hiányában. Trump továbbra is tömegtüntetéseket tartott, figyelmen kívül hagyva az alapvető közegészségügyi óvintézkedéseket, például a maszk viselését vagy a távolságtartást. Nem meglepő, hogy többen a saját belső körében, és ő maga is megfertőződött a vírustól. A különbség a számára nyújtott és az egyszerű amerikaiak

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

számára biztosított ellátásban van. A mai napig közel félmillió amerikai halt meg, a Biden-adminisztrációra hagyva, hogy javítson a helyzeten a vírus visszaszorítása terén.¹² 2020-ra George Floyd halála ügyének árnyéka is rávetült. Derek Chauvin minneapolis-i rendőr a nyakára térdelve fojtotta meg őt, miközben az életéért könyörgött: „Nem tudok lélegezni”. Minneapolisban és az Egyesült Államok több mint 140 városában tiltakozások robbantak ki. Az erőszakra reagálva 21 államban mozgósították a Nemzeti Gárdát.

A fehér felsőbbrendűséget hirdetők jelentős szerepet játszottak a szenvedélyek fellángolásában, mivel úgy döntöttek, hogy ez az ő pillanatuk, hogy segítsenek a tüntetések elfojtásában. A Black Lives Matters mozgalom állt a tiltakozások élére, amiért többször elítélte őket Donald Trump, aki úgy tűnt, egyetértett azzal, hogy az erőszak alkalmazása a megoldás a kialakult helyzetre. 2020. május 29-én azt mondta, hogy a katonaság erőszakot is alkalmazhat a tiltakozások elfojtására. A tüntetőket "banditáknak" nevezte, és arra figyelmeztetett: „Amikor megkezdődik a fosztogatás, tüzet nyitnak”.¹³

John Dewey a kritikai vizsgálódás fontosságát hangsúlyozta a demokrácia megőrzése és előmozdítása érdekében. A diákok történelmi gondolkodásra tanítása nagyban hozzájárul olyan állampolgárok kineveléséhez, akik készek részt venni a civil társadalomban. A történettudomány kritikai vizsgálódásokon alapul, amelyek nélkül szakmánk a tények felmondásává alakulna át és fogékony lenne a politikai ármánykodásra, nem beszélve arról, hogy milyen elképesztően unalmassá válna. Erich Fromm szociálpszichológus arra figyelmeztetett minket, hogy az állampolgárnak képesnek kell lennie arra, hogy autonóm egyénként megkérdőjelezze az autoriter csoport gondolkodását az ésszerű jogrend megőrzése érdekében. Bár mi nem állunk szemben azzal a közvetlen veszéllyel, amelyet Fromm Németországban megtapasztalt, az a fenyegetés fennáll, hogy a politika jelentős része elszakad a történelemtől, és ennek folytán a történelem által nyújtott értékes tanulságoktól. A tanterem lehet az egyik hely, ahol szembeszállhatunk a korábban leírt autoriter és kirekesztő tendenciákkal.

Néhány évvel ezelőtt kidolgoztam egy történelem kurzust főiskolai hallgatók számára a „Boszorkányok, idegenek és más ellenségek” címet viselő általános oktatási programban, amelyet Arthur Miller „*Salemi boszorkányok*” című műve inspirált. A kurzus célja, hogy az amerikai tömeghisztéria és paranoia pillanatait állítsa szembe az értelem és az ésszerű jogi törvénykezés háttérét jelentő feltételekkel. Sokféle dokumentumot és filmet felhasználok a probléma megragadásához. Itt most röviden áttekintem, hogy mit is csinálunk a főiskolai kurzus során.

A 1692-es salemi boszorkányperek hisztériájával kezdjük, belehelyezve ezt az atlanti világ és az értelem korának kontextusába. A puritánok az angolok jogait követelték maguknak, de csak az ő feltételeikkel egy olyan időszakban, amikor gyors változások zajlottak a világukban, amit jól példáz a "dicsőséges forradalom". A puritánok úgy érezték, hogy a massachusetts-öböl kolóniát a sátán és a cimborái ostromolják, a Franciaország és Anglia közötti küzdelemben segéderőként harcoló indiánok ugyanúgy, mint a vad környezet, valamint számos hitetlen, köztük a kvékerek és antinomisták. Mindezek a tényezők egy új gyarmati oklevéllel párosulva, amely az összes protestánsnal szembeni toleranciát követelte, azzal fenyegetett, hogy megdöntik a „Város a hegyen” puritán gondolatát.¹⁴ Az ellenség elkeseredett keresése húsz ember bírósági ítélettel történő meggyilkolásához vezetett addigra, mire a perek végleg leálltak.

Egy gyakorlatsoron keresztül próbálom a diákokat eljuttatni a puritánok gondolkodásmódjához, és a feladatok közül kettő kapcsolódik valamilyen filmhez. Az első gyakorlat arra kéri a diákokat, hogy nézzék meg a Robert Eggers által rendezett, „*A boszorkány*” (2015) című játékfilm első néhány jelenetét, amelyben egy csecsemő titokzatos

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

módon eltűnik a puritán közösségükből elűzött családból. A diákokat arra kérjük, hogy magyarázzák meg, hogy „ki tette?”, annak alapján, amit a puritánok tudtak és amilyen a világ volt, amelyben éltek. Miután a diákok boszorkányvadásba keveredtek és arról tanácskoztak, hogy kit vádolnak boszorkánysággal, megnéztem velük Rod Serling "A szürkület zónája" című televíziós sorozatából „A szörnyek a Maple Streeten járnak” részt (1. évad, 22. rész, 1960). Ebben az epizódban az idegenek megmutatják, milyen könnyű pánikot kelteni az emberek között. Az ismeretlen ellenségtől való félelem miatt a közösség maga ellen fordul, és gyilkos düh vesz erőt rajta. Hogyan használja fel a film ugyanazokat a félelmeket és motivációkat, amelyek a salemi boszorkányüldözéshez vezettek? Miért kell a szomszédoknak maguk között keresni az ellenséget? Melyek az árulkodó jelei annak, hogy valaki veszélyessé vált a közösségre?

Végül azt kértem, hogy a diákok vádoljanak meg engem boszorkánysággal. A gyakorlatok célja, hogy a hallgatókat képessé tegyük a történelemmel való játékra, miközben megtapasztalhatják, hogyan kell megérteni a másik perspektíváját. A történet összefüggései segítik a diákokat, hogy megértsék a puritánok félelmeit és az angol türelmetlenséget a kolóniával szemben, amiért azok nem fordítottak nagyobb figyelmet Anglia merkantilista érdekeire, ugyanígy Vilmos király háborújára, amely a puritánok egymás közötti ellenségüldözésével egy időben zajlott. Ezt követi Voltaire *Candide*-jének, John Locke *Értekezés a kormányzatról* szóló munkájának és a *Függetlenségi nyilatkozatnak* a vizsgálata annak érdekében, hogy szembeállítsák a racionális jogrend iránti egyre növekvő igényt egy olyan világgal, ahol az észszerű gondolkodás csak lassan tud a hiten alapuló hagyományokon és intézményeken felülkerekedni. Hogyan gyengítik ezek az elképzelések a rend és az értelem megértését? Ezután a kurzus második részében berendezünk egy színpadot, ahol megvizsgáljuk Joe McCarthy szenátor belső ellenségkeresését és a második „vörös rémület” követő politikai reakciót.

A kurzus ezen részét azon feszültségek megbeszélésével kezdjük, amelyek az amerikai laissez faire kapitalizmus és az egalitarizmus konfliktusából adódtak, példának véve a munkaszervezést és az állampolgári jogok követelését a XIX. század végén és a XX. század elején. Hogyan kapcsolódnak ezek az események az első „vörös rémülethez”?¹⁵ Innen haladunk tovább a nagy gazdasági világválsághoz, a második világháborúhoz, majd az Egyesült Államok és a Szovjetunió, valamint a nemzeti felszabadítást követelő kolonizált világ között kialakult nyugtalanító kapcsolatokhoz. A Harry Truman által 1947. március 12-én leírt szovjet fenyegetés adta a háttérét a Szövetségi Nyomozó Iroda igazgatójának, J. Edgar Hoovernek ahhoz, hogy 1947. március 26-án a kommunisták Egyesült Államokba történő beszivárgása miatt szinte paranoiás riadót fújjon. Az ő állásfoglalása Truman amerikai néphez intézett drámai figyelmeztetésével párosulva teljes gőzzel beindította a második "vörös rémület". A kormányzati intézményeket az amerikai kommunista párt megtörésére, valamint Hollywood és értelmiségiek elleni támadásokra használták fel. Hogyan játszottak Joe McCarthy kezére az atombombák, a kémkedési botrányok és a Kínai Népköztársaság megalapítása? Mikor fordult a „nép ellenségei” elleni vadászata a politikai ellenségek és a jogos ellenvélemények elleni akciókká?

Megvizsgáljuk, hogy az állampolgári jogok mozgalmi és a munkásság miként váltak politikai célpontokból a második "vörös rémület" határozott kritikusaivá és elutasítóivá.

Arthur Miller „*Salemi boszorkányok*” című művének összehasonlítása és szembeállítása lehetőséget nyújt az 1950-es évekbeli viták megértésére, valamint a dráma és az 1692-es boszorkányüldözés összehasonlítására. Milyen szerepet játszik az értelem mindkét eseményben? Végül diákjaim záróvizsga-esszéjét írnak, miután megnézték a Don Siegel rendezte "A testrablók támadása" (1956) című fantasztikus filmet. Hogyan ábrázolja a

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

film a második világháború utáni nyugtalanságot az Egyesült Államokban? Mi történik, ha elalszunk? Miért érzik úgy a szomszédok, hogy belül kell keresni az ellenséget? Hogyan egyezik ez a történet az imént vizsgált "vörös rémülettel", nem beszélve a salemi boszorkányüldözésről? A kurzus szórakoztató, és a legjobb esetben arra készíti a diákokat, hogy elemezzék az értelem és a félelem ellentétét, és talán a legfontosabb kérdést, hogy mi történik, amikor elalszunk és utat adunk a félelmeinknek?

E kurzus Trump elnökségének kontextusában sok érdekes vitát eredményezett a félelemről és az értelem visszaszorulásáról, nem beszélve a demokráciáról. Ismerd fel, hogy a mi szakmánk eszközei transzferálhatók! A „felelősségteljes felnőttek” babonákhoz és hallomásokhoz való ragaszkodásának tanulmányozása, továbbá az ezekkel ellenkező bizonyítékokkal való szembesülés mulatságos a hallgatóim számára, ugyanakkor megtapasztalják a polgári felelősség keserű leckéit is.

Donald Trump azt ígérte, hogy Amerikát ismét nagyra teszi, alapozva ezt a mai világunkkal kapcsolatos különböző aggodalmakra, amelyek pedig az "Elvesztett ügy" korábban megszületett mítoszáig nyúlnak vissza. Az amerikai alkotmány által körvonalazott észszerű jogi állapot olyan struktúrát hoz létre, amely rögzíti a demokratikus eljárást, ugyanakkor megkísérli biztosítani, hogy a többségi demokrácia leegyszerűsített értelmezése ne sértsen meg olyan alapvető értékeket, mint amilyen a szólásszabadság, a szabad gyülekezés, a szabad sajtó és a törvényhez való egyenlő hozzáférés.¹⁶ Trump azt demonstrálta, hogy hiányzik belőle az elkötelezettség a liberális civil társadalom normái iránt.

Michael Walzer politológus szerint ezek a liberális normák nélkülözhetetlenek a demokratikus társadalom számára, akármi más hamisítvány. Miközben az állampolgárság és a lojalitás liberális alapelvei kényelmetlenek, mert hűséget követelnek a racionális jogi szabályokhoz, elengedhetetlenek az autoriter kormányzati forma megakadályozása szempontjából. Kényelmetlen alapelvek, mivel a törvényeken keresztül megvédnek mindenkit, beleértve azokat is, akik különböznek tőlünk. Részvételt és aktív kapcsolatot igényelnek a civil társadalommal, amely pedig párbeszédet, nem pedig megfélemlítést igényel.¹⁷ Seymour Martin Lipset szerint éppen ezek az elvek teszik kivételessé az amerikai liberális modellt.¹⁸

Noha a valóságban a racionális törvénykezés vagy a liberalizmus amerikai eszméje korántsem tökéletes, ez mintát ad a nemzetközi joghoz és normákhoz. Az ezen elvektől való eltávolodás aláássa a második világháború utáni világ alap gondolatát. Valójában az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata* által értjük meg korunk demokratikus normáit. E normáktól való eltávolodás teszi lehetővé Trump és szövetségesei számára, hogy azt állítsák, ezek a normák idegenek a politikától, és az állam aláásására hivatottak. Fontos, hogy Oroszország jelentette ki, hogy a liberális polgári normák egy „ötödik oszlopot” jelentenek, amelynek célja a hiteles nemzeti értékek aláásása. Aggodalomra adhat okot, hogy e liberális értékek elleni támadások Vlagyimir Putyintól erednek.¹⁹

Trump lendületét a Köztársaság liberális normáinak megdöntésére lelassították azok az intézmények, amelyek több mint 240 éve alatt fejlődtek ki. A [capitolumi] felkelés jelenlegi vizsgálata remélhetőleg egy időre leállítja azokat, akik újabb akciót kísérelnének meg. De az elvesztett ügyek mítoszainak ereje és azok végtelennek tűnő variációi arra figyelmeztetnek bennünket, hogy ne csak egyszerűen leleplezzük ezeket az állításokat, hanem magyarázzuk el a nyilvánosság számára, ezek miért üresek és bárgyúak. Jó kiindulópontja lehet ennek egy olyan módszertan alkalmazása az osztályteremben, amely tanulóinkat detektívekké változtatja, akik bizonyítékok és megfelelő módszerek felhasználásával kérik számon a hatalmat.

Nagyon szépen köszönöm és remélem, hogy mielőbb személyesen is találkozhatunk.

ABSTRACT

Benziger, Karl

„History Teaching, National Myths, and Civil Society”

How can History teachers and Historians counter the power of national myths, especially in the highly politicized environment that we now find ourselves? How do we encourage and prepare our students to be active members of the civil societies in which they belong?

The author presents a history course developed by him for college students: “Witches, Aliens, and Other Enemies” drawing inspiration from Arthur Miller’s, *The Crucible*. The course is designed to set moments of mass hysteria and paranoia in the American narrative against the background of reason and rational legal law.

The power of historical myths and its endless variations call on us to not simply debunk these claims but to explain to the public why they are vacuous. Utilizing methodology in the classroom that turns our students into sleuths who can empower themselves by utilizing evidence and method to challenge authority might be one place to start.

JEGYZETEK

¹ Karl BENZIGER a Rhode Island College professzora.

² Fordította Dr. KOJANITZ László, az Oktatási Hivatal munkatársa.

³ Forrás: Doonesbury takes on Virginia’s Confederate History Month. In: *of Battlefields and Bibliophiles*. Friday, May 07, 2010.

<http://obab.blogspot.com/2010/05/doonesbury-takes-on-virginias.html> (Letöltés: 2021. aug. 3.)

⁴ Vö. EPPS, Garrett (2006): *Democracy Reborn: The Fourteenth Amendment and the Fight for Equal Rights in Post-Civil War America*. New York: Henry Holt Company, 221-224.

⁵ Griffith 1915-ben készült első 100 percnél hosszabb történelmi filmje a polgárháborúról, melynek második felét azonban a rasszista gyűlölködés határozza meg. In: *Az első történelmi filmpozs: Egy nemzet születése (1915)*. <https://ujkor.hu/content/az-első-tortenelmi-filmpozs-egy-nemzet-szuletese-1915> (Letöltés: 2021. aug. 31.)

⁶ BLIGHT, David W. (2001): *Race and Reunion: The Civil War in American Memory*. Cambridge: Harvard University Press, 221-227, 360-361.

⁷ BROOKS, Corey M. (2018): Reconsidering Politics in the Study of American Abolitionists. *Journal of the Civil War Era*, 8, 2 (June), 291-292.

⁸ EMBERTON, Carole (2016): Unwriting the Freedom Narrative: A Review Essay. *The Journal of Southern History*, LXXXII, 2 (May), 377-378.

⁹ HORWITZ, Tony (1999): *Confederates in the Attic: Dispatches from the Unfinished Civil War*. New York: Vintage, 6-7, 136-137.

¹⁰ *Frederick Douglass on Our Composite Nation. In an 1869 speech in Boston, Frederick Douglass advocated the acceptance of Chinese immigration. Excerpts.* Dreier Round Table. Claremont McKenna College, <https://drt.cmc.edu/2020/07/12/frederick-douglass-on-our-composite-nation/> (Letöltés: 2021. jún. 7.)

¹¹ Vö.: *The Story Behind the Poem on the Statue of Liberty*. Emma Lazarus’s Petrarchan sonnet is an awkward vehicle for defenses of American greatness—perhaps because so many of those who quote it miss its true meaning. *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2018/01/the-story-behind-the-poem-on-the-statue-of-liberty/550553/> (Letöltés: 2021. jún. 7.)

¹² DAVIDSON, Joe (2021): GAO [Government Accountability Office] slams trump administration response to the coronavirus pandemic, *The Washington Post*, Vol. 144. 3 February. https://www.washingtonpost.com/politics/gao-trump-covid-biden/2021/02/02/38f0a0a8-65a4-11eb-bf81-c618c88ed605_story.html (Letöltés: 2021. febr. 4.).

¹³ TAYLOR, Derrick Bryson (2021): George Floyd Protests: A Timeline, *New York Times*, Vol. 171. 6 January. <https://www.nytimes.com/article/george-floyd-protests-timeline.html> (Letöltés: 2021. jan. 7.)

Karl Benziger: Történelemtanítás, nemzeti mítosz és civil társadalom

---

- ¹⁴ Utalás Boston 1630-as puritán alapítására (eredetileg három dombra települt), mellyel megvalósítók a bibliai új Jeruzsálem leírását szerették volna a valóságba átültetni. „A város a hegyen”, mely erős és befogadó, jelképét több amerikai politikus – köztük elnökök is (pl. Kennedy, Reagan) –, de már a XVII. század végi puritán közösségek vezetői használták. (A szerk.)
- ¹⁵ Első vörös rémület a bolsevik hatalomátvétel utáni, a második vörös rémület pedig a hidegháború kezdeti időszakához köthető. (A szerk.)
- ¹⁶ BERMAN, Sheri (2019): *Democracy and Dictatorship in Europe: From the Ancien Régime to the Present Day*. New York: Oxford University Press, 5-6, 403-408.; SCHUPMANN, Benjamin A. (2017): *Carl Schmitt's State and Constitutional Theory: A Critical Analysis*. New York: Oxford University Press, 218-220.
- ¹⁷ WALZER, Michael (1992): *What it Means to be an American*. New York: Marsilio Publishers, 95-101, 117-124.
- ¹⁸ LIPSET, Seymour Martin (1963): *First New Nation: The United States in Historical and Comparative Perspective*. New York: W.W. Norton and Company, 104, 203-204, 317.
- ¹⁹ See: RUTZEN, Douglas: Civil Society Under Assault and POMERANTSEV, Peter: The Kremlin's Information War. In: Diamond, Larry – Plattner, Marc F. – Walker Christopher ed. (2016): *Authoritarianism Goes Global: The Challenge to Democracy*. Baltimore: Johns Hopkins Press, 163-164 and 175-176.